

Важливим умовою регулювання конфліктів є виявлення основного об'єкта конфлікту. Сфера виникнення протиріч, властивих трудовим конфліктами, включає у собі умови праці (нормування, режим роботи, технологія організації, безпека продукції та охорона праці, санітарно-гігієнічні умови тощо.); виконання раніше виданих договорів (розрахунки, погашення, терміни виконання тощо.); систему розподілу ресурсів (виплата зарплати, витрачання фінансових засобів і т.д.).

Література

1. Заржицький О. С. Трудові спори: навч. посіб. / О. С. Заржицький. – Д.: Наука і освіта, 2005. – 284 с.
2. Лукашевич М. П. Соціологія праці: підручник / М. П. Лукашевич. – К.: Либідь, 2004. – 440 с.

УДК 340.1 (043.2)

Пономаренко А. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О. М.**, к.ю.н., старший викладач

ЦІННІСНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ

У правовому житті українського суспільства важливе значення мають ціннісні засади правової культури. Це пов'язано, перш за все, з формуванням національної правової системи, якісною характеристикою якої є правова культура.

Ціннісні характеристики правової культури були досліджені у роботах С. С. Алексєєва, В. В. Копейчикова, Л. В. Петрової, В. В. Оксамитного, Н. М. Оніщенко, П. М. Рабіновича, Ю. С. Шемшученка та інших. Правова культура розглядалась як сукупність усіх цінностей, які створюються людьми в правовій сфері, а також саме право, правосвідомість, правові відносини, стан законності, рівень досконалості законотворчої, правозастосовної та іншої правової діяльності.

Метою наукового дослідження є вивчення ціннісних характеристик правової культури у сучасних умовах.

Слід зазначити, що правову аксіологію (аксіологію права) досліджували чимало правознавців, філософів з давніх часів. Зокрема, проблеми, пов'язані з аксіологією права, вивчали такі видатні філософи і юристи минулого, як Г. С. Сковорода, П. Д. Юркевич, М. М. Коркунов, К. О. Неволін, Б. М. Чичерін, П. І. Новгородцев, Б. О. Кістяковський, Л. Й. Петражицький, П. О. Сорокін, Ф. В. Тарановський та інші хоча проблема цінностей цікавила мислителів, передусім філософів, ще з давніх часів, вважається, що аксіологія, як галузь теорії та філософії

права, сформувалася лише наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.

Щодо визначення природи цінностей, в науковому світі немає одностайності. За суб'єктивістського підходу цінності розуміються як виключно чуттєво-оціночний продукт нашої розумової діяльності, поза якою вони не мають жодного сенсу. Об'єктивістський підхід трактує цінність як незалежну від нашого особистого сприйняття реальність, якісну ознаку, певну характеристику різноманітних об'єктів буття. Релятивістський підхід намагається поєднати два попередні, розглядаючи цінність не як дихотомічну антиномію, а як діалектичну пару, де цінність є об'єктивною реальністю, що одночасно піддається нашій чуттєво-емоційній оцінці [1, с. 237].

Під час дослідження правової культури і аналізу її впливу на розвиток правової системи найважливіше місце відводиться цінностям, оскільки вони безпосередньо впливають на інтереси і цілі окремого індивіда, їх груп і суспільства в цілому.

Правова культура – це соціальний організм, вважає І. В. Яковюк, що постійно еволюціонує. Інколи її порівнюють із величезною лабораторією, в якій створюється масштабна система цінностей. Правова культура, характеризується створенням, утвердженням, зберіганням, і трансляцією правових цінностей [2, с. 649].

Як відомо, українська правова система орієнтується на європейські цінності, що спрямовані на побудову світу справедливості, заснованого на принципі цілісності людської гідності. Принагідно зазначимо, що бурхливий та суперечливий розвиток Європи, її поліетнічність сприяли тому, що європейські цінності сформувалися як продукт кількох великих релігійних і філософських традицій. Жорстокі війни та катаклізми формували гуманістичний підхід до людини, людського життя й здоров'я. Підґрунтя такої популярності європейських цінностей у тому, що найважливішою цінністю європейського суспільства стала людська гідність, людина як особистість та індивідуум.

Л. О. Макаренко зазначає, що сьогодення пов'язує в єдиний соціально-духовний вузол культуру (цінності життя), історію (долю народу) та націю (історичну особистість народу). Культура трансформує історичний досвід у цінності життя [3, с. 234].

Відповідно до європейських стандартів, максимально наближеним до ідеального є таке суспільство, в якому створені належні умови, що мають забезпечити усім громадянам рівні можливості для розвитку й застосування їхніх потенційних здібностей, досягнення приватних і публічних цілей як умови реалізації найголовнішої потреби особистості – потреби в самовизначенні та самоствердженні. Політична, моральна та суспільна безпека й свобода кожної особистості – важливий елемент європейських цінностей. Саме такі правові цінності, на наш погляд, повинні стати засадами вітчизняної правової культури.

Отже, у сучасних умовах, в яких опинилася Україна, потрібна системна діяльність держави та громадянського суспільства зі створення й формування ціннісної системи суспільства, забезпечивши діалог та примирення у суспільстві громадян, які належать до різних ціннісних сегментів, адже цінності не тільки опосередковано визначають структуру суспільства, але й формують систему узгодженості всередині нього.

Література

1. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення / О. В. Радченко. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 380 с. – С. 11-12.

2. Яковюк І. В. Правова культура як характеристика якісного стану правової системи / І. В. Яковюк // Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / [редкол.: В. Я. Тацій (голова) та ін.]. – Харків: Право, 2008–2008. – Т. 1. – 2008. – 726 с.

3. Макаренко Л. О. Світоглядні засади правової культури / Л. О. Макаренко // Альманах права. Правовий світогляд: людина і право. – Вип. 5. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2014. – 608 с. – С. 233-238.

УДК 340.112(043.2)

Попович М. С., магістрант,
Юридичний факультет,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне
Науковий керівник: Матвійчук А. В., к.філос.н., доцент

ОПОЗИЦІЯ СУЩОГО ТА НАЛЕЖНОГО В ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

Проблему співвідношення суцього та належного, а також завдання здійснення суспільно належної поведінки всупереч індивідуальним інтересам напевно можна віднести до розряду найбільш актуальних у межах філософії права та, ширше, практичної філософії. Як відзначає американський дослідник деонтологічної теорії Джеральд Гаус, типовою проблемою для практичної філософії, є ситуація, коли людина змушена робити часто те, чого на правду не бажає. Очевидно, це зумовлено тим, що є розбіжність між особистими (персональними) бажаннями та цінностями і тим, що висуває нам суспільна мораль [6]. Між тим, осмислення співвідношення суцього та належного має тривалу історію та продукувало різні концептуальні погляди на вирішення проблем, які сьогодні прийнято відносити до предметного поля деонтологічної етики [4]. Очевидно позачасова актуальність деонтологічної проблематики зумовлена тим, що людина за необхідністю належить двом світам – суцього та належного,